

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЗРОСТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

©2019 АБОЛХАСАНЗАД А.

УДК 65.011 : 334.02
JEL: E22; L90

Аболхасанзад А. Методичні рекомендації щодо зростання інвестиційної привабливості паливно-енергетичних підприємств

У статті встановлено, що в сучасних умовах господарювання, які характеризуються постійними трансформаціями та неоднозначними тенденціями в економіці України, особливого значення набувають процеси розвитку паливно-енергетичних підприємств, які впливають на функціонування інших сфер. Визначено необхідність формування інвестиційної привабливості паливно-енергетичних підприємств. Обґрунтовано зміст інвестиційної привабливості, запропоновано заходи щодо її підвищення на підприємствах паливно-енергетичного комплексу. Застосовуючи економіко-математичний апарат, встановлено залежність між системними чинниками, що характеризують фінансовий та інвестиційний стан, рівень безпеки, просторове забезпечення, інвестиційну інфраструктуру, особливості функціонування паливно-енергетичного комплексу, та інтегральним показником інвестиційної привабливості на основі застосування методу кореляційно-регресійного аналізу. Це дозволяє запропонувати методичні рекомендації щодо її зростання задля забезпечення економічного розвитку паливно-енергетичних підприємств. Удосконалено систему інформаційно-аналітичного забезпечення економічної оцінки інвестиційної привабливості паливно-енергетичних підприємств.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, паливно-енергетичні підприємства, інформаційно-аналітичне забезпечення.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-7-217-224>

Рис.: 6. **Табл.:** 1. **Формул.:** 1. **Бібл.:** 10.

Аболхасанзад Аліреза – здобувач, кафедра підприємництва та бізнес-адміністрування, Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова (вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002, Україна)

E-mail: dymchenkoov@gmail.com

УДК 65.011 : 334.02
JEL: E22; L90

Аболхасанзад А. Методические рекомендации относительно роста инвестиционной привлекательности топливно-энергетических предприятий

В статье установлено, что в современных условиях ведения хозяйства, которые характеризуются постоянными трансформациями и неоднозначными тенденциями в экономике Украины, особое значение приобретают процессы развития топливно-энергетических предприятий, влияющие на функционирование других сфер. Определена необходимость формирования инвестиционной привлекательности топливно-энергетических предприятий. Обосновано содержание инвестиционной привлекательности, предложены мероприятия по её повышению на предприятиях топливно-энергетического комплекса. Применяя экономико-математический аппарат, установлена зависимость между системными факторами, которые характеризуют финансовое и инвестиционное состояние, уровень безопасности, пространственное обеспечение, инвестиционную инфраструктуру, особенности функционирования топливно-энергетического комплекса, и интегральным показателем инвестиционной привлекательности на основе применения метода корреляционно-регрессионного анализа. Это позволяет предложить методические рекомендации относительно её роста для обеспечения экономического развития топливно-энергетических предприятий. Усовершенствована система информационно-аналитического обеспечения экономической оценки инвестиционной привлекательности топливно-энергетических предприятий.

Ключевые слова: инвестиционная привлекательность, топливно-энергетические предприятия, информационно-аналитическое обеспечение.

Рис.: 6. **Табл.:** 1. **Формул.:** 1. **Библ.:** 10.

Аболхасанзад Аліреза – соискатель, кафедра підприємництва та бізнес-адміністрування, Харківський національний університет міського господарства ім. А. Н. Бекетова (вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002, Україна)

E-mail: dymchenkoov@gmail.com

UDC 65.011 : 334.02
JEL: E22; L90

Abolkhasanzad A. The Methodical Recommendations on the Growth of Investment Attractiveness of the Fuel and Energy Enterprises

The article determines that in the current conditions of economic activity, which are characterized by constant transformations and ambiguous trends in the Ukrainian economy, the processes of development of the fuel and energy enterprises are of particular importance that impacts the functioning of other spheres. The need to form an investment attractiveness of the fuel and energy enterprises is defined. The content of the investment attractiveness is substantiated, measures to increase it in the enterprises of fuel and energy complex are proposed. Using the economic-mathematical apparatus, the author determines the relationship between systemic factors that characterize the financial and investment status, level of security, spatial support, investment infrastructure, features of the operation of the fuel and energy complex, and an integral indicator of investment attractiveness based on the application of the method of correlation-regression analysis. This allows offering the methodical recommendations on its growth to ensure the economic development of the fuel and energy enterprises. The system of information and analytical provision of economic assessment of the investment attractiveness of the fuel and energy enterprises is improved.

Keywords: investment attractiveness, fuel and energy enterprises, information and analytical provision.

Fig.: 6. **Tabl.:** 1. **Formulae:** 1. **Bibl.:** 10.

Abolkhasanzad Alyreza – Applicant, Department of Entrepreneurship and Business Administration, O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv (17 Marshala Bazhanova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: dymchenkoov@gmail.com

У сучасних умовах господарювання, які характеризуються постійними трансформаціями та неоднозначними тенденціями в економіці України, особливого значення набувають процеси розвитку паливно-енергетичних підприємств, які впливають на функціонування інших сфер.

Енергетика є надзвичайно важливим сектором національної економіки, бо від успішного функціонування підприємств енергетичної галузі залежить не лише ефективність суміжних галузей національної економіки, а й енергетична незалежність держави в цілому, що є особливо актуальним в умовах загострення міжнародної ситуації та посилення боротьби провідних країн світу за використання енергетичних ресурсів. Умовою діяльності будь-якого суб'єкта, незалежно від специфіки його діяльності та рівня економіки, є забезпечення енергетичними ресурсами, що доводить важливість та своєчасність виявлення тенденцій та аналізу процесів, які в узагальненому вигляді відображають функціонування енергетичного комплексу держави.

У результаті аналізу визначено динаміку показників, що відображають виробництво та постачання енергії, яка свідчить про їх зниження у 2015 р. (обсяги виробництва первинної енергії знизилися до 61 614 т. н. е., а аналогічний показник для постачання – до 90 089 т. н. е.) з подальшою стабілізацією означених показників.

Визначено показники, що відображають постачання енергії з відновлювальних джерел, які свідчать про зростання обсягів енергії, що виробляється з використанням біопалива, а також вітрової та сонячної енергії, тоді як розвиток гідроенергетики характеризується нестабільністю. Водночас, порівняння обсягів постачання енергії з відновлювальних джерел з аналогічним усередненим показником європейських країн свідчить про те, що ця сфера в Україні розвинута недостатньо (так, в Україні питома вага енергії з відновлювальних джерел не перевищувала 4%, тоді як аналогічний показник країн Європи близький до 13% і зростатиме в майбутньому).

Питання визначення, формування та забезпечення інвестиційної привабливості підприємств розглянуто в роботах: І. Беккера [1], Т. Костюк [2], Ю. Малахової [3], Н. Макарій [4], О. Манойленка [5], Д. Прунєнка [6], Ю. Скрипник [7], В. Тютюнник [8], Л. Чорної [9], Г. Шпортко [10].

В існуючих наукових розробках вирішуються проблеми формування та забезпечення інвестиційної привабливості підприємств. Проте на недостатньому рівні визначено інвестиційну привабливість паливно-енергетичних підприємств, зроблено її оцінку та розроблено методичні рекомендації щодо її зростання.

Мета статті полягає в розробці методичних рекомендацій щодо зростання інвестиційної привабливості паливно-енергетичних підприємств.

Інвестиційна привабливість підприємства за своєю суттю є комплексною характеристикою підприємства, яке потребує інвестицій для забезпечення власного розвитку і тому для потенційних інвесторів виступає як об'єкт інвестування. Тому головним завданням підприємства є зростання власної інвестиційної привабливості для залучення інвестицій та посилення власних позицій вже як суб'єкта інвестиційної діяльності.

Для зростання інвестиційної привабливості на паливно-енергетичних підприємствах використовуються моделі та результати оцінки інтегрального критерію рівня інвестиційної привабливості за розробленим підходом, який включає такі етапи:

1. Формування інформаційного базису для оцінки інвестиційної привабливості паливно-енергетичних підприємств.
2. Визначення показників, що формують інвестиційну привабливість.
3. Побудова моделі оцінки інтегрального показника інвестиційної привабливості паливно-енергетичних підприємств.
4. Оцінка локальних показників, що формують інвестиційну привабливість.
5. Розробка та застосування локальних моделей для оцінки показників інвестиційної привабливості.
6. Визначення рангових коефіцієнтів, що характеризують вплив показників на інтегральний критерій.
7. Оцінка інтегральних показників, що формують інвестиційну привабливість паливно-енергетичних підприємств.
8. Застосування коефіцієнтів конкордації для визначення узгодженості думок експертів щодо локальних показників, що формують інтегральні критерії інвестиційної привабливості.
9. Визначення вагових коефіцієнтів, що характеризують значення показників, їх взаємний вплив у системі оцінки інвестиційної привабливості паливно-енергетичних підприємств.
10. Оцінка інтегрального показника інвестиційної привабливості.
11. Розробка методичних рекомендацій щодо зростання інвестиційної привабливості паливно-енергетичних підприємств.

Модель, яка застосовується для оцінки інтегрального показника інвестиційної привабливості, має такий вигляд:

$$I_{ipp} = \sum_{i=1}^n \prod k_{vi} \cdot I_i, \quad (1)$$

де I_{ipp} – інтегральний показник інвестиційної привабливості паливно-енергетичних підприємств, відн. од.;

k_{vi} – вагові коефіцієнти, що характеризують значення показників, що формують інвестиційну привабливість паливно-енергетичних підприємств, відн. од.;

I_i – показники, що формують інвестиційну привабливість, відн. од.;

i – номер показника, що формує інвестиційну привабливість паливно-енергетичних підприємств;

n – кількість показників, що формують інвестиційну привабливість.

Запропонована група показників, які застосовуються для оцінки інвестиційної привабливості паливно-енергетичних підприємств:

1 група (I_1) – показники фінансового стану, які включають коефіцієнти, що визначають майновий стан, ліквідність, фінансову стійкість, ділову активність, рентабельність;

2 група (I_2) – безпекові, що характеризують рівень газової, нафтової, вугільної, нафтопродуктової безпеки;

3 група (I_3) – просторові показники, які визначаються рівнем забудови територій, місцезнаходженням паливно-енергетичних підприємств та їх потужністю, рівнем нормативної грошової оцінки земель, де знаходяться паливно-енергетичні підприємства, структурно-територіальними показниками, територіального розвитку;

4 група (I_4) – показники інвестиційного стану, які характеризують інвестиційний клімат, рівень залучення інвестиційних ресурсів до паливно-енергетичних підприємств, зовнішні показники, що впливають на інвестиційний стан паливно-енергетичних підприємств;

5 група (I_5) – показники, що визначають рівень розвитку інвестиційної інфраструктури (показник формування та реалізації інформаційних потоків, що впливають на інвестиційну діяльність; показник, що характеризує формування та використання матеріальних інструментів, які впливають на інвестиційну діяльність; показник, що характеризує формування та використання організаційних інструментів, які впливають на інвестиційну діяльність; показник, що характеризує формування та використання фінансових інструментів, які впливають на інвестиційну діяльність; показник формування та використання

кредитних інструментів, що впливають на інвестиційну діяльність; рівень взаємодії між зацікавленими особами, що беруть участь у інвестиційному процесі);

6 група (I_6) – показники, що визначають напрями функціонування паливно-енергетичних підприємств.

Відповідно до моделі (1) вагові коефіцієнти, що характеризують значення показників, які формують інвестиційну привабливість паливно-енергетичних підприємств, визначаються із застосуванням методу аналізу ієрархій.

Застосовуючи напрями оцінки інтегрального показника інвестиційної привабливості паливно-енергетичних підприємств, визначено його значення (табл. 1).

Установлено, що найнижчий вплив на формування інвестиційної привабливості паливно-енергетичних підприємств здійснював інтегральний показник, що визначає напрями функціонування паливно-енергетичних підприємств у системі оцінки інвестиційної привабливості. Тому особливого значення має зміна траєкторії його руху на зростання за рахунок:

- ✦ зростання рівня ефективності організаційних заходів щодо формування інвестиційної привабливості паливно-енергетичних підприємств шляхом реалізації державної політики у сфері паливно-енергетичного комплексу; забезпечення планування діяльності та збільшення ефективності системи управління, раціонального розміщення об'єктів паливно-енергетичного комплексу; мінімізації загроз для населення, що проживає в безпосередній близькості від об'єктів паливно-енергетичного комплексу, які мають стратегічне значення; забезпечення організації та проведення постійних заходів щодо охорони та оборони об'єктів;
- ✦ збільшення інженерно-технічної підготовки та реалізації відповідних заходів, спрямованих на своєчасність проведення на об'єктах паливно-енергетичного комплексу планово-запо-

Таблиця 1

Результати оцінки інтегрального показника інвестиційної привабливості паливно-енергетичних підприємств, відн. од.

Підприємство	Значення показників						Інтегральний показник, I_{ipp}
	I_1	I_2	I_3	I_4	I_5	I_6	
Київобленерго	1,12	0,19	0,69	0,04	0,16	0,03	2,23
Харківобленерго	1,46	0,14	0,59	0,04	0,15	0,04	2,42
Одесаобленерго	2,08	0,15	0,47	0,05	0,15	0,04	2,93
Львівобленерго	1,89	0,1	0,68	0,05	0,09	0,06	2,87
Чернігівобленерго	0,82	0,1	0,27	0,04	0,1	0,09	1,42

Джерело: авторська розробка.

біжних робіт, капітального ремонту; зростання інтенсивності заміни фізично та морально застарілого обладнання; забезпечення організації виробництва, відповідно до мобілізаційних завдань, електричної та теплової енергії, продуктів переробки нафти і газу; обладнання, комплектувальних виробів; видобутку вугілля, торфу, нафти і газу; постачання і транспортування нафти, газу та продуктів їх переробки; передачі (постачання) електричної та теплової енергії; забезпечення впровадження сучасних енергозберігаючих та інформаційних технологій; проведення постійної інженерно-технічної підготовки та перепідготовки персоналу; зростання рівня протидії та реалізації можливостей функціонування підприємств в умовах радіоактивного, хімічного і біологічного зараження, а також роботи в нічних та інших умовах обмеженої видимості з дотриманням світломаскування;

- ✦ реалізації спеціальних напрямів функціонування паливно-енергетичних підприємств на основі забезпечення технічного прикриття та відбудови об'єктів паливно-енергетичного комплексу; підготовки та утримання в готовності до використання запасних пунктів управління і захисних споруд цивільної оборони; здійснення попереджувальних заходів та перманентного планування й підготовки до проведення евакуації працівників підприємств паливно-енергетичного комплексу і населення, що проживає в безпосередній близькості від об'єктів паливно-енергетичного комплексу, які мають стратегічне значення;
- ✦ зростання значення економічних показників, що впливають на функціонування паливно-енергетичних підприємств, на основі здійснення комплексу заходів, спрямованих на застосування економічних важелів та стимулів для орієнтації управлінської, науково-технічної та господарської діяльності підприємств на раціональне використання й економію паливно-енергетичних ресурсів; збільшення рівня застосування та реалізації джерел і напрямів фінансування енергозбереження; створення бази для реалізації економічних заходів управління енергозбереженням у вигляді системи державних стандартів, які містять показники питомих витрат паливно-енергетичних ресурсів для основних енергоємних видів продукції та технологічних процесів; зростання якості державних стандартів у сфері паливно-енергетичного комплексу; реалізації постійних заходів щодо можливостей надання фінансових ресурсів для стимулювання розробок, впровадження патентних винаходів та використання енергозберіга-

ючих технологій, обладнання і матеріалів; забезпечення матеріального стимулювання працівників паливно-енергетичних підприємств за зростання їх ефективності й результативності діяльності.

Для забезпечення зростання інвестиційної привабливості паливно-енергетичних підприємств необхідно зміцнити їх інвестиційний стан на основі:

- ✦ збільшення рівня залучення інвестиційних ресурсів на підприємства;
- ✦ трансформації та зміни існуючої виробничо-господарської системи паливно-енергетичних підприємств до зовнішніх умов; зростання рівня кваліфікації робітників та професійної етики; формування внутрішньої інфраструктурної, податкової політики; забезпечення взаємодії із державними інституціями.

У результаті розрахунку інтегрального показника інвестиційної привабливості паливно-енергетичних підприємств визначено низький рівень інвестиційної інфраструктури. Тому особливого значення має забезпечення її зростання шляхом:

- ✦ підвищення ефективності формування та реалізації інформаційних потоків, що впливають на інвестиційну діяльність;
- ✦ зростання рівня застосування матеріальних і фінансових інструментів, що впливають на інвестиційну діяльність;
- ✦ визначення напрямів та забезпечення збільшення ефективності застосування організаційних інструментів;
- ✦ забезпечення взаємодії із фінансовими, банківськими установами на основі використання кредитних інструментів;
- ✦ зростання рівня взаємодії між різними групами зацікавлених осіб, що впливають на інвестиційний процес паливно-енергетичних підприємств.

Зростання інвестиційної привабливості паливно-енергетичних підприємств запропоновано забезпечити збільшенням рівня їх безпеки у відповідній сфері паливно-енергетичного комплексу. Особливе значення має зміцнення фінансово-економічної безпеки, охорони праці та безпеки у надзвичайних ситуаціях, корпоративної та інформаційної безпеки паливно-енергетичних підприємств.

На основі розрахунку інтегрального показника інвестиційної привабливості визначено значний вплив просторових характеристик розміщення їх об'єктів, рівень забудови територій та нормативно-грошової оцінки земель, структурно-територіальні особливості, напрями територіального розвитку. Особливе значення має зростання привабливості місцезнаходження та потужності паливно-енергетичних підприємств.

У результаті оцінки інтегрального показника інвестиційної привабливості (див. табл. 1) визначено найбільше значення чинників фінансового стану паливно-енергетичних підприємств. Тому запропоновано реалізувати напрями подальшого зміцнення фінансового стану паливно-енергетичних підприємств шляхом збільшення показників майнового стану, ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності.

Оскільки показник фінансового стану має найбільше значення при формуванні інтегрального чинника інвестиційної привабливості, здійснимо його моделювання шляхом застосування методу кореляційно-регресійного аналізу. Результати моделювання впливу узагальнюючого чинника, що характеризує майновий стан, ліквідність, фінансову стійкість, ділову активність, рентабельність, на інтегральний показник інвестиційної привабливості підприємств паливно-енергетичного комплексу, наведено на рис. 1.

У результаті моделювання встановлено, що узагальнюючий чинник, який характеризує майновий стан, ліквідність, фінансову стійкість, ділову актив-

ність, рентабельність, на 91,1% обумовлює зміни інтегрального показника інвестиційної привабливості підприємств паливно-енергетичного комплексу. Встановлено лінійний зв'язок між представленими показниками. Цей вид зв'язку обумовлений результатами моделювання, при якому коефіцієнт детермінації має найбільше значення. Отже, визначено, що показники майнового стану, ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності й рентабельності найбільше визначають формування та використання інвестиційної привабливості паливно-енергетичних підприємств. Тому напрями вдосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення характеризуються фокусуванням основної уваги на змінах, що відбуваються в майновому стані, у сфері ліквідності, у фінансовій стійкості, в діловій активності, рентабельності. Причому, це дозволить сформулювати основу та визначити можливості для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Результати моделювання впливу узагальнюючого чинника, що визначає рівень безпеки, на інтегральний показник інвестиційної привабливості підприємств паливно-енергетичного комплексу наведено на рис. 2.

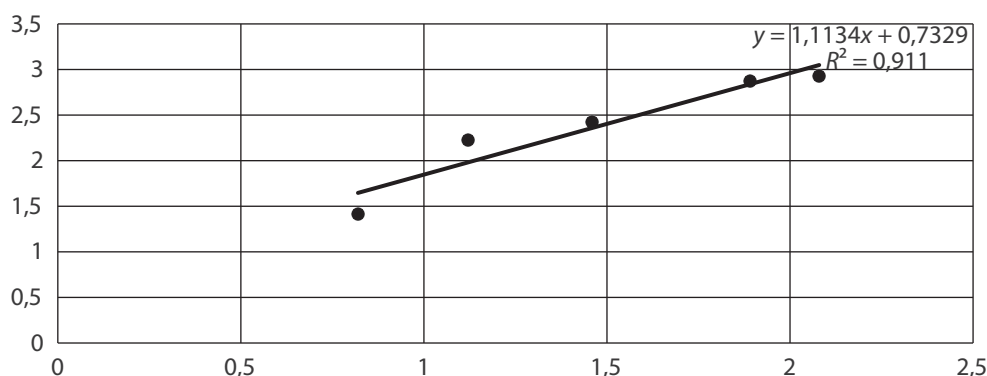

Рис. 1. Результати моделювання впливу узагальнюючого чинника, що характеризує майновий стан, ліквідність, фінансову стійкість, ділову активність, рентабельність, на інтегральний показник інвестиційної привабливості підприємств паливно-енергетичного комплексу

Джерело: авторська розробка.

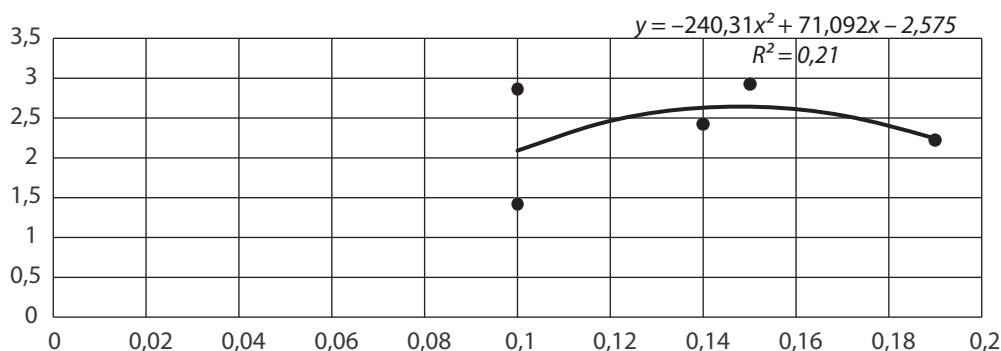

Рис. 2. Результати моделювання впливу узагальнюючого чинника, що визначає рівень безпеки, на інтегральний показник інвестиційної привабливості підприємств паливно-енергетичного комплексу

Джерело: авторська розробка.

На основі дослідження впливу узагальнюючого чинника, що визначає рівень безпеки, на інтегральний показник інвестиційної привабливості підприємств паливно-енергетичного комплексу встановлено низький рівень впливу незалежної змінної на системний показник. На жаль, у сучасних умовах інвестиційна привабливість значною мірою не залежить від безпекових напрямів та особливостей. Це знижує можливості та створює умови для необґрунтованого впливу різних груп стейкхолдерів на паливно-енергетичні підприємства та їх інвестиційну привабливість. Тому в сучасних умовах особливого значення набуває розробка напрямів та вдосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення, спрямованого на формування безпекових процедур і дій.

Результати моделювання впливу узагальнюючого чинника, що визначає просторові характеристики, на інтегральний показник інвестиційної привабливості підприємств паливно-енергетичного комплексу наведено на *рис. 3*.

З *рис. 3* видно, що узагальнюючий чинник, що визначає просторові характеристики, здійснює вплив на інтегральний показник інвестиційної привабливості

ті підприємств паливно-енергетичного комплексу на суттєвому рівні. Це пов'язано з тим, що формування інвестиційної привабливості значною мірою залежить від територіального розміщення підприємств ПЕК.

Результати моделювання впливу узагальнюючого чинника, що характеризує інвестиційний стан, на інтегральний показник інвестиційної привабливості підприємств паливно-енергетичного комплексу наведено на *рис. 4*.

Слід зазначити, що вплив системного чинника інвестиційного стану на інтегральний показник інвестиційної привабливості підприємств паливно-енергетичного комплексу характеризується лінійними посереднім зв'язком. Зростання системного чинника на 62% обумовлює збільшення інтегрального показника, і навпаки.

Результати моделювання впливу узагальнюючого чинника, що визначає інвестиційну інфраструктуру, на інтегральний показник інвестиційної привабливості паливно-енергетичного комплексу наведено на *рис. 5*.

У результаті моделювання впливу узагальнюючого чинника, що визначає інвестиційну інфра-

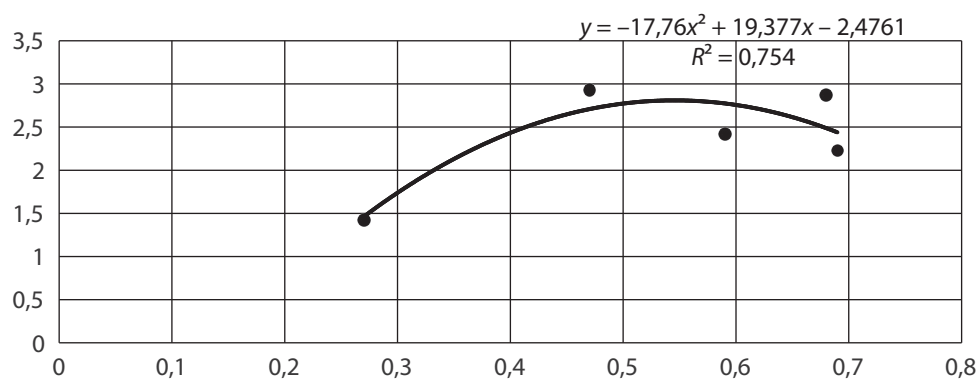

Рис. 3. Результати моделювання впливу узагальнюючого чинника, що визначає просторові характеристики, на інтегральний показник інвестиційної привабливості підприємств паливно-енергетичного комплексу

Джерело: авторська розробка.

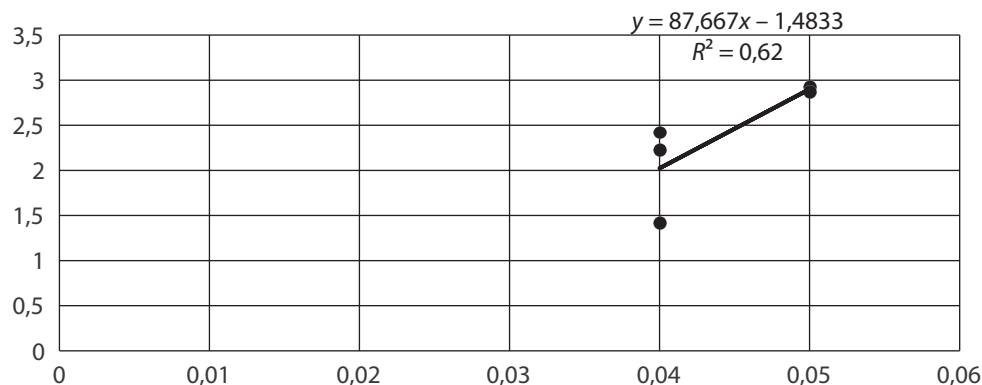

Рис. 4. Результати моделювання впливу узагальнюючого чинника, що характеризує інвестиційний стан, на інтегральний показник інвестиційної привабливості підприємств паливно-енергетичного комплексу

Джерело: авторська розробка.

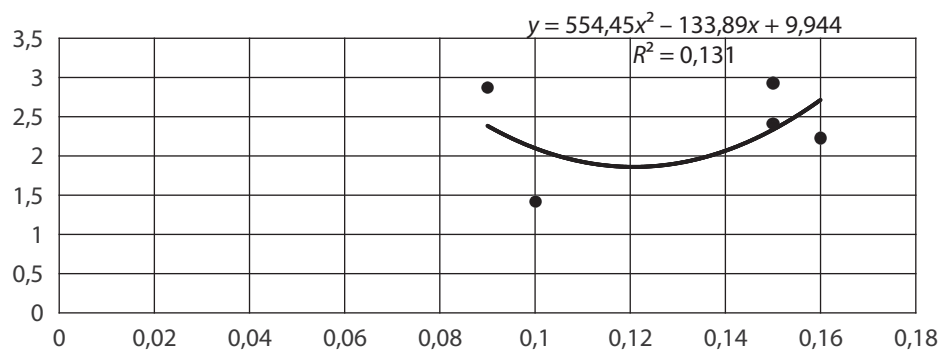

Рис. 5. Результати моделювання впливу узагальнюючого чинника, що визначає інвестиційну інфраструктуру, на інтегральний показник інвестиційної привабливості паливно-енергетичного комплексу

Джерело: авторська розробка.

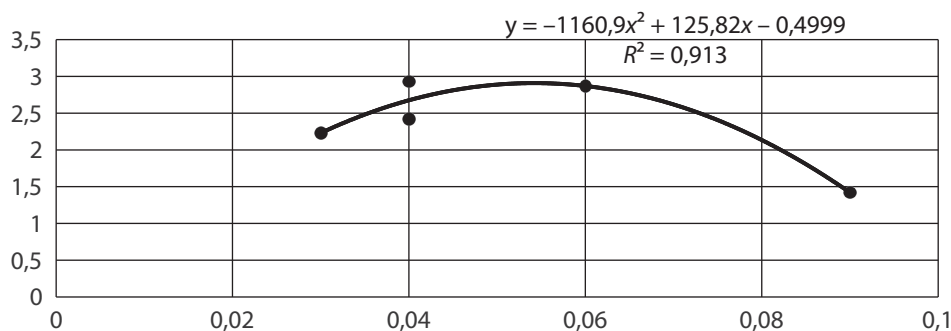

Рис. 6. Результати моделювання впливу узагальнюючого чинника, що характеризує особливості функціонування паливно-енергетичного комплексу, на інтегральний показник інвестиційної привабливості

Джерело: авторська розробка.

структуру, на інтегральний показник інвестиційної привабливості паливно-енергетичного комплексу виявлено низький нелінійний вплив. Це пов'язано із нерозвиненістю інвестиційної інфраструктури, що негативно впливає на функціонування паливно-енергетичних підприємств.

Результати моделювання впливу узагальнюючого чинника, що характеризує особливості функціонування паливно-енергетичного комплексу, на інтегральний показник інвестиційної привабливості наведено на рис. 6.

Особливості функціонування паливно-енергетичних підприємств на високому рівні обумовлюють формування їх інвестиційної привабливості. Причому при зростанні інформаційно-аналітичного забезпечення підприємств ПЕК їх інвестиційна привабливість буде збільшуватися до відповідного рівня, потім спостерігається її скорочення. Це пов'язано з необхідністю здійснення безпекових дій для контролю за формуванням і використанням інформаційно-аналітичного забезпечення.

ВИСНОВКИ

Таким чином, важливим напрямом розробки кількісної основи щодо розробки методичних рекомендацій зростання інвестиційної привабливості є встановлення причинно-наслідкових зв'язків між сис-

темними чинниками та інтегральним показником інвестиційної привабливості шляхом застосування інструментів економіко-математичного моделювання.

У результаті дослідження отримали подальшого розвитку процеси економіко-математичного моделювання інвестиційної привабливості на основі застосування методів кореляційно-регресійного аналізу для забезпечення розвитку паливно-енергетичних підприємств і формування обґрунтованих управлінських рішень у сфері інвестиційної привабливості.

Встановлено, що найбільший вплив на рівень інвестиційної привабливості паливно-енергетичних підприємств здійснюють чинники фінансового стану та особливості їх функціонування. Поряд з цим, на низькому рівні впливають чинники інвестиційної інфраструктури та безпекові показники. Це обґрунтовує необхідність розробки методичних рекомендацій щодо зростання інвестиційної привабливості паливно-енергетичних підприємств.

Удосконалено систему інформаційно-аналітичного забезпечення економічної оцінки інвестиційної привабливості паливно-енергетичних підприємств на основі змін бухгалтерської та фінансової звітності, даних щодо інвестиційного стану, рівня безпеки, просторового забезпечення, інвестиційної інфраструктури, враховуючи особливості функціонування паливно-енергетичних підприємств, що дозволяє

сформувати кількісну основу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Визначено напрями, показники, побудовано узагальнюючу модель оцінки інвестиційної привабливості паливно-енергетичних підприємств. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Becker I. G. Human Capital: Theoretical and empirical analysis with special reference to education. University of Chicago Press, 1993. 390 p.

2. Костюк Т. І. Інвестиційна привабливість економіки України: реалії та перспективи. *Вісник Донецького інституту соціальної освіти*: у 3-х т. 2005. Т. I. № 1. С. 48–58.

3. Малахова Ю. А. Інвестиційна привабливість підприємства та чинники, що її визначають. *Науковий вісник ХДУ. Серія «Економічні науки»*. 2016. Вип. 21. Ч. 2. С. 55–58.

4. Макарій Н. Оцінка інвестиційної привабливості українських підприємств. *Економіст*. 2001. № 1. С. 52–60.

5. Манойленко О. В., Стригуль Л. С. Напрямки удосконалення методичного підходу до оцінки інвестиційної привабливості підприємства. *Сталий розвиток економіки*. 2012. № 7. С. 88–94.

6. Пруненко Д. О., Грицьков Є. В., Алиреза Аболхасанзад. Аналіз теоретико-методичних положень до оцінки інвестиційної привабливості підприємств. *Економічний аналіз*. 2018. Том 28. № 1. С. 18–22.

7. Скрипник Ю. В. Інвестиційна привабливість сільськогосподарського підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2006. Вип. 11. С. 794–799. URL: <http://global-national.in.ua/archive/11-2016/165.pdf>

8. Тютюнник В. Аналіз інвестиційної привабливості підприємства. URL: https://n-auditor.com.ua/ru/component/na_archive/656.html?view=material

9. Чорна Л. О. Результативна стратегія досягнення інвестиційної привабливості підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2008. № 24. С. 4–6.

10. Шпортко Г. Ю., Козенкова Н. П., Козенкова В. Д. Оцінка інвестиційної привабливості промислового підприємства. *Ефективна економіка*. 2014. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3550>

Науковий керівник – Димченко О. В., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри бізнес адміністрування та регіональної економіки Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

REFERENCES

Becker, I. G. *Human Capital: Theoretical and empirical analysis with special reference to education*. University of Chicago Press, 1993.

Chorna, L. O. "Rezultatyvna stratehiia dosiahnennia investytsiinoi pryvablyvosti pidpryiemstva" [Effective strategy to achieve the investment attractiveness of the company]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 24 (2008): 4-6.

Kostiuk, T. I. "Investytsiina pryvablyvist ekonomiky Ukrainy: realii ta perspektyvy" [Investment attractiveness of Ukrainian economy: realities and prospects]. *Visnyk Donetskoho instytutu sotsialnoi osvity*, vol. I, no. 1 (2005): 48-58.

Makarii, N. "Otsinka investytsiinoi pryvablyvosti ukraïnskykh pidpryiemstv" [Assessment of investment attractiveness of Ukrainian enterprises]. *Ekonomist*, no. 1 (2001): 52-60.

Malakhova, Yu. A. "Investytsiina pryvablyvist pidpryiemstva ta chynnyky, shcho yii vyznachaiut" [The investment attractiveness of the enterprise and the factors that determine it]. *Naukovyi visnyk KhDU. Seriiia «Ekonomiczni nauky»*, vol. 2, no. 21 (2016): 55-58.

Manoilenko, O. V., and Stryhul, L. S. "Napriamky udoskonalennia metodychnoho pidkhodu do otsinky investytsiinoi pryvablyvosti pidpryiemstva" [Directions of improvement of methodical approach to estimation of investment attractiveness of enterpris]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*, no. 7 (2012): 88-94.

Prunencko, D. O., Hrytskov, Ye. V., and Alyreza, Abolkhasanzad. "Analiz teoretyko-metodychnykh polozhen do otsinky investytsiinoi pryvablyvosti pidpryiemstv" [Analysis of theoretical and methodological provisions for the assessment of investment attractiveness of enterprises]. *Ekonomicnyi analiz*, vol. 28, no. 1 (2018): 18-22.

Shportko, H. Yu., Kozenkova, N. P., and Kozenkova, V. D. "Otsinka investytsiinoi pryvablyvosti promyslovoho pidpryiemstva" [Assessment of investment attractiveness of an industrial enterprise]. *Efektivna ekonomika*. 2014. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3550>

Skrpynyk, Yu. V. "Investytsiina pryvablyvist silskohospodarskoho pidpryiemstva" [Investment attractiveness of an agricultural enterprise]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*. 2006. <http://global-national.in.ua/archive/11-2016/165.pdf>

Tiutiunnyk, V. "Analiz investytsiinoi pryvablyvosti pidpryiemstva" [Analysis of the investment attractiveness of the company]. https://n-auditor.com.ua/ru/component/na_archive/656.html?view=material